

Бердіна О. О.,

аспірант

Маріупольського державного університету

ОСОБЛИВОСТІ СЕМАНТИЧНОЇ ТА МОРФОЛОГІЧНОЇ МОТИВАЦІЇ ГРАДАЦІЙНОГО ЗНАЧЕННЯ В АНГЛІЙСЬКИХ ДІЄСЛОВАХ

Анотація. У статті на матеріалі англійських дієслів з градаційною семантикою визначенні особливості морфологічної та семантичної мотивації градаційного значення. Встановлені типи семантичної деривації градаційного значення дієслів з градаційним компонентом в англійській мові. Виявлено, що градаційне значення виникає в результаті семантичних зрушень у структурі лексичного значення слова

Ключові слова: градація, градаційна ознака, мотивація, семантична та морфологічна деривація.

Постановка проблеми. Різні аспекти градації завжди знаходились у центрі уваги вітчизняних та зарубіжних лінгвістів [1; 4; 5; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19; 20]. Градація відіграє значну роль у процесах концептуалізації і категоризації, оскільки вона, по-перше, слугує засобом акумуляції знань про міру, ступінь та інтенсивність різних феноменів; по-друге, часто приймається як ознака, покладена в основу впорядкування уявлень про явища навколишнього світу та систематизації фактів мови [8].

В лінгвістиці сформувались різні підходи до вивчення градації. У ХХ ст. з'являються роботи, які пов'язані з різномірними способами вираження градації [3; 5; 13; 14]. Викликають також інтерес як парадигматичні, так і синтаксичні аспекти категорії, що вивчається [4; 7; 8; 12].

У дослідженні градація розглядається як семантична категорія, яка відображає здатність якісної ознаки варіюватися та змінюватися за ступенем по відношенню до норми цієї ознаки. У змістовному плані градація пов'язана з реалізацією в мові категорії якісної оцінки та є універсальним типом семантичних відносин у мові [14, с. 83]. До дієслів з градаційним компонентом відносяться такі лексичні одиниці, як *weak* – слабшати (*make weak or weaker*); *weaken*, *enfeeble* – робити слабким чи слабшим, слабшати, послаблювати.

Питання про статус категорії градації як мовної категорії стало цікавим та актуальним на сучасному етапі розвитку мови, як організованої системи, де лексика відображає реальний світ та становить собою сукупність різних підсистем.

В сучасній лінгвістиці певний інтерес представляють багатозначні слова, оскільки окреме ЛСВ може бути використане з метою освоєння чи концептуалізації нових ситуацій. Будь-яке слово – це і «одиниця зберігання» інформації про світ, і засіб концептуалізації нових об'єктів і ситуацій, інструмент когнітивного освоєння реальності [6, с. 397]. Так, в англійській мові більшість дієслів з багатозначними та мають декілька ЛСВ, серед яких є ЛСВ з градаційним компонентом, наприклад, *spice* – оживити:

1) *add a spice or spices to / flavour with spice* – додати спецію чи спеції до / приправити спецією; 2) *add interest or piquancy to / enliven / make more sensational* – додати інтерес чи пікантності до / оживити / зробити більш чуттєвим.

Аналіз мовного матеріалу свідчить, що одним із джерел градації може бути внутрішня форма слова (термін О.О. Потєбні). У нашому дослідженні ми керуємось концепцією О.О. Потєбні, який розглядає внутрішню форму як найближче етимологічне значення слова, засіб, яким виражається зміст. Слово виражає не весь зміст поняття, а одну із ознак, саме ту, яка в народному світогляді вважається найважливішою [10].

Градація також може базуватися на відповідних семах. В.Г. Гак виділяє наявність у значенні слова три типи семантичних ознак: ядерну, диференційну та потенціальну [2]. Ядерна сема позначає постійну ознаку предмету чи дії; у структурі ЛСВ слова характеризується істотною специфікою [4, с. 64]. Вона є його центром, опорою і відображає в семантиці мовної одиниці ознаки, властиві цілим класам позалінгвістичних об'єктів. Ядерна сема може слугувати підґрунтям для утворення градаційної ознаки дії. Диференційні семи – це компоненти значення слова, за якими об'єкти розмежовуються усередині одного класу. Й.А. Стернін та З.Д. Попова визначають такі семи як «більш конкретні значення, які відрізняють семи слова як його індивідуальну сутність від інших протиставлених значень» [9, с. 47]. Натомість Д.М. Шмельов вважає, що «елементи значення» слів виступають як диференційні семантичні ознаки останніх, які були виділені в результаті порівняння певним чином зіставлюваних один з одним одиниць лексики» [15, с. 13]. Наприклад, у слові *dilute* – розбавляти – диференційна сема *strength* – сила, що наявна в ЛСВ: *diminish the brilliance or strength of (colour)* – зменшити яскравість або силу (кольору), актуалізується в ЛСВ: *make (a liquid) thinner, weaker, or less concentrated by adding water or other solvent / make (a gas) less concentrated by admixture* – зробити (рідину) тонше, слабкіше або менш концентрованою, додавши воду або інші розчинники / зробити (газ) менше концентрованим за допомогою домішок – та акцентує увагу на ступені концентрації рідини. Для лексичної одиниці притаманні і потенційні семи, що віддзеркалюють другорядні, додаткові ознаки об'єкту, не наявні в ЛСВ.

О.Й. Шейгал стверджує, що в лексичних одиницях семантична продуктивність, як правило, відбувається на базі метафоричного та метонімічного переносів [14, с. 56]. Автор наводить приклад: *greedy* – жадібний : 1) *filled with strong desire for more (food, wealth ...)* – сильне бажання володіти певним об'єктом; 2) *intensely desirous* – будь-яке

сильне бажання. Тобто структура градаційного значення змінюється в бік зменшення кількісної ознаки, при цьому кількісна оцінка зберігається як одна з ознак предмета. Цієї думки дотримується і Д.М. Шмельов, який вважає, що в різних типах метафор по-різному здійснюється зв'язок значень. Метафоризація здійснюється шляхом руху від більш конкретного до більш абстрактного, де переносне значення зберігає зв'язок з похідною семантичною ознакою [15]. Метафорична градація виникає як результат глибокого внутрішнього семантичного перетворення слова. Таким чином, метафора виступає універсальним засобом утворення градації.

Об'єктом роботи постають дієслова з градаційним значенням, предметом дослідження – засоби утворення градаційного значення, особливості семантичної й морфологічної мотивації градаційної семантики дієслів в англійській мові.

Метою дослідження є виявлення особливостей семантичної та морфологічної деривації градаційних ознак дієслів та опис різновидів мотивації дієслів.

Виклад основного матеріалу. Корпус мовного матеріалу склали 3057 дієслів з градуальною семою, формування якого проводилось методом суцільної вибірки з тлумачного словника англійської мови «The Shorter Oxford English Dictionary on Historical Principles» у двох томах за редакцією У. Трамбла і А. Стівенсона [SOED].

Аналіз способів семантичної репрезентації досліджуваних одиниць свідчить, що при укладанні корпусу лексики з градаційним значенням із лексикографічного джерела слід спиратися на слова-градуатори, які мають у своєму значенні квалітативну чи міряльну сему, на словотворення дієслів, а саме на афікси в структурі дієслів, які можуть виражати зменшення чи зростання градаційної ознаки. Під словами-градуаторами розуміються слова, які вказують на ступінь прояву ознаки (*too, such, so, like, quickly, sharply* та інші). Наприклад, *whip* – зганяти докупи – *move quickly and violently, or to make something do this* – рухатися швидко і жорстоко; *charge* – штурмувати – *deliberately run or walk somewhere* – навмисно бігти або йти кудись; *creep* – повзати – *move in a quiet, careful way, especially to avoid attracting attention* *creep* – рухатися тихим, уважним чином, особливо, щоб не привертати увагу повзанням. Тобто в лексичному значенні одиниці наявний квалітативний компонент, який створює передумови для градування.

Для визначення дієслів з градаційною семою було застосовано метод компонентного аналізу, за допомогою якого встановлюється значення дієслів з градаційною семою та особливості семантичної деривації дієслів з градаційним компонентом.

Різновиди мотивації градаційного значення дієслів.

Аналіз способів семантичної репрезентації досліджуваних одиниць свідчить, що при укладанні корпусу лексики з градаційним значенням із лексикографічного джерела слід спиратися на слова-градуатори, які мають у своєму значенні квалітативну чи міряльну сему, на словотворення дієслів, а саме на афікси в структурі дієслів, які можуть виражати зменшення чи зростання градаційної ознаки. Під словами-градуаторами розуміються слова, які вказують на ступінь прояву ознаки (*too, such, so, like, quickly, sharply* та інші). Наприклад, *whip* – зганяти докупи – *move*

quickly and violently, or to make something do this – рухатися швидко і жорстоко; *charge* – штурмувати – *deliberately run or walk somewhere* – навмисно бігти або йти кудись; *creep* – повзати – *move in a quiet, careful way, especially to avoid attracting attention* *creep* – рухатися тихим, уважним чином, особливо, щоб не привертати увагу повзанням. Тобто в лексичному значенні одиниці наявний квалітативний компонент, який створює передумови для градування.

Для визначення дієслів з градаційною семою було застосовано метод компонентного аналізу, за допомогою якого встановлюється значення дієслів з градаційною семою та особливості семантичної деривації дієслів з градаційним компонентом.

Різновиди мотивації градаційного значення дієслів.

Аналіз градаційних дієслів дозволив виділити декілька засобів мотивації градаційного значення:

1. Внутрішня форма слова. Градація може бути вмотивована внутрішньою формою слова. Наприклад, *hate* – ненавидіти [Old English *hatian* «to hate», from Proto-Germanic **haton* (cognates: Old Saxon *haton*, Old Norse *hata*, German *hassen*, Gothic *hatan* «to hate»), from PIE root **kad-* «sorrow, hatred» (cognates: Avestan *sadra-* «grief, sorrow, calamity», Greek *kedos* «care, trouble, sorrow», Welsh *cas* «pain, anger»):

а) *have feelings of hostility or strong antipathy towards* (від староанглійської *hatian* – ненавидіти – з протогерманської **haton* (східний з старосаксонським *haton*, старонорвезьким *hata*, німецьким *hassen*, готичним *hatan* – ненавидіти), від кореня **kad-* – горе, ненависть (східний з: вестійським *sadra-* – горе, сум, нещастя, грецького *kedos* – турботи, неприємності, печаль, валійським *cas* – біль, гнів);

б) «мати почуття ворожості чи сильну антипатію до». Як засвідчує приклад, етимологічна інформація дозволяє зрозуміти внутрішню форму слова, що в наведеному прикладі допомагає осмисленню семантики *hate* – ненавидіти, в особливості мотивацію градаційного ЛСВ1. Також стає цікавим той факт, що внутрішня форма слова дозволяє виявити негативну забарвленість градаційного значення.

2. Афіксація. Градаційне значення може також базуватися на афіксації. Префікси та суфікси виражають зменшення (*under-, dis-, in-, mis-, de-, -ate, -en*) чи зростання (*em-, in-, out-, -fy, -en, -ish*) градаційної ознаки. Так, у слові *deplore* – дуже жалкувати – префікс *de-* демонструє зниження градуальної ознаки «сила почуттів». А в дієслові *amplify* – посилювати, робити більшим – суфікс *-fy* фіксує зростання ознаки «розміру», чи в слові *dulcify* – підслащувати – зростання градаційної ознаки «кількості»; суфікс *-ize* в слові *aromatize* – зробити більш ароматним – посилює ознаку «кількості». Компонентний аналіз показав, що ті ж самі афікси фіксують як зростання, так і зменшення градаційної ознаки. Наприклад, префікс *in-* в слові *infatuate* – запаморочити голову – послаблює сему «ясність розуму» і тим самим зменшує градаційну ознаку «сили». У слові *ingurgitate* – поглинати жадно їжу – навпаки, префікс *in-* посилює сему «активності» процесу. Такий компонент значення може розглядатися спостерігачем у кількісному та якісному відношенні, та при цьому збільшується ступінь прояву градаційної ознаки «кількості».

Наведемо інший приклад, що засвідчує вмотивованість градації афіксацією. У слові *hypercriticize* – піддати безжальній критиці, *criticize excessively or unduly / be*

hypercritical – критикувати надмірно або неправильно / бути прискіпливим префікс *hyper-* вказує на високий ступінь дії *over*, у цьому випадку – на процес надмірного процесу критики. Необхідно відзначити, що зустрічаються випадки, коли співіснують декілька засобів мотивації градаційного значення: суф. + вн. ф.; преф. + вн. ф.. Так, у слові *outrun* – випередити – градаційне значення мотивовано і префіксом *out-*, семантика якого вказує на середній ступінь інтенсивності дії – *higher*, й внутрішньою формою слова, де етимологічне походження слова вказує на наявність градаційної семи в значенні ЛО (cognates: Sanskrit *ut* «up, out»; *uttarah* «higher, upper, later» близьке з санскритським *ut* – вгору; *uttarah* – вищий, верхній, пізніше) – *run faster or further than / leave behind by greater speed* – бігти швидше і далі, ніж / залишити позаду завдяки більшій швидкості) [22]. До афіксів дієслів, що стали мотиваторами градаційного значення, відносяться *dis-, de-, di, be-, em-, in-, -fy, -en*.

Значення дієслова включає градаційну сему дії та процесу. Рівним чином, градаційне ЛСВ слова може ґрунтуватися на відповідних семах. Погоджуючись з концепцією В.Г. Гака, у значенні слова були виділені три типи семантичних ознак чи сем: ядерна, диференційна та потенційна [2].

3. Ядерна сема. Як показав аналіз мовного матеріалу, ядерна сема служить основою для виникнення градаційного значення. Наприклад, *babble* – лепетати: а) *utter inarticulate or indistinct sounds, like a child*; б) *talk excessively or inopportunistly*; в) говорити надмірно чи невлад; говорити утомливо багато. У ЛСВ *utter inarticulate or indistinct sounds, like a child* – вимовляти незрозумілі або нечіткі звуки, як дитина – слова *babble* – лепетати – архісемою чи ядерною семою виступає *indistinct* – невиразний, яка слугує джерелом для градування дії з ознакою «надмірно незрозумілого мовлення»: *talk excessively or inopportunistly; prate*.

4. Диференційна сема. Градаційний компонент дієслова може базуватися й на диференційній семі. Наприклад, *blat* – бовтати, репетувати: *bleat, make a sound like a bleat / make a loud harsh noise / talk garrulously or impulsively* – нити, робити звук, як микання / робити різкий та гучний шум / розмовляти балакуче чи під враженням. Як засвідчує приклад, диференційна сема *bleat* – вити – актуалізується в градаційному ЛСВ слова *make a loud harsh noise / talk garrulously or impulsively* та акцентує увагу на зміні тону голосу.

5. Потенційна сема. Градаційний компонент може формуватися на основі потенційної семи, тобто виникати на основі семантичних асоціацій. Наприклад, значення *become stronger or more intense / increase in strength to a certain point / spec. (of the wind) increase in force, blow more strongly* – стати сильніше або більш інтенсивним / збільшити міцність до певної точки / (щодо вітру) збільшити силу, дути сильніше – у слові *rise* «зростати, підводитися» базується на потенційній семі *get up from a lying, sitting, or kneeling posture* – підводитися з сидячої, лежачої позиції. Як показує приклад, виникають асоціації між ЛСВ цього слова: сема *get up* – піднятися – актуалізується в градаційному ЛСВ *spec. (of the wind) increase in force, blow more strongly* – (щодо вітру) збільшити силу, дути сильніше – у вигляді семи *increase* – підвищуватися, зростати (про силу вітру). Сема *get up* – піднятися – не наявна в ЛСВ *spec. (of the wind) increase in force, blow more strongly* – (щодо

вітру) збільшити силу, дути сильніше – чи в ЛСВ *become stronger or more intense* – стати сильніше або більш інтенсивним, але в обох значеннях наявні асоціації з ознакою «зростання», яка реалізується в градаційних значеннях у вигляді семи «зростання сили».

6. Метафорізація. Серед засобів утворення градації особливе місце належить метафорі, семантична мотивованість якої заснована на одному або декількох конкретних ознаках початкового значення і через них пов'язана зі всім змістом слова. Наприклад, *polish* – удосконалювати: *make more elegant or cultured* – зробити більш елегантним чи культурним. Як показує приклад, у ЛСВ слова *make more elegant or cultured* – зробити більш елегантним чи культурним – відбувається метафоричний перенос із заміною компонентів, як правило, ядерний компонент змінюється на диференційний. Так, сема *smooth* – рівний – у ЛСВ *make smooth, and usu. glossy, by friction* – зробити гладким та глянцеvim за рахунок тертя – знаходять відображення в переносному значенні дієслова *make more elegant or cultured* – зробити більш елегантним чи культурним, оскільки відбувається метафоричний перенос на основі семантичних асоціацій.

7. Каузація. Особливе місце серед засобів формування градації займає процес каузації. Перш за все, диференційним компонентом градаційного ЛСВ слова може бути і сема каузативності. Наприклад, *relent* – пом'якшити: *cause to soften in temper* – змусити поліпшати настрій. Сема каузації спонукає градаційну ознаку «стану» до зміни, а саме до пом'якшення почуттів по відношенню до суб'єкту.

Цікаво відзначити, що в результаті аналізу дієслів з градаційним компонентом були виявлені певні особливості відносин між ЛСВ. Часто диференціація декількох ЛСВ за ознакою інтенсивності супроводжується розширенням об'єму поняття, наприклад, *bloom* – розквітати: *bear flowers / come into flower / colour with a soft warm tint* – виростити квіти / перетворитися на квітку / розфарбувати в м'який теплий відтінок. Як показує приклад, у семантичну структуру слова вводиться новий градаційний ЛСВ, і парадигма ЛО *bloom* – розквітати – розширюється. Наявні також й випадки звуження значення. Наприклад, *cheek* – нахабнічати: *address cheekily or saucily* – звертатися нахабно чи зухвало. Наведений приклад засвідчує, що градаційне значення *address cheekily or saucily* – звертатися нахабно чи зухвало – є результатом звуження об'єму поняття.

Також помічено, що в похідних ЛСВ збільшення інтенсивності ознаки, що називається, тягне за собою зміну оцінного знаку з позитивного на негативний, наприклад, *rose-colour* – розовіти: *make red or rosy / make (a thing, circumstance, event) seem pleasant or attractive* – зробити розовим чи червоним / зробити так, щоб (річ, обставини, події) здавались приємними чи привабливими. Семантика ЛСВ у переносному значенні позитивно забарвлена й виникла із попереднього ЛСВ дієслова *rose-colour* – розовіти, значить, потенційні семи *red* – червоний, *rosy* – розоватий має меліоративну спрямованість градаційного значення дієслова.

Висновки. Категорія градації – це мовна категорія, яка існує на лексико-семантичному рівні і представлена різними типами градаційних ознак. Семантичні ознаки градації характеризуються вимірністю, релятивністю та динамічністю.

Семантичний аналіз дієслів з градаційним компонентом дозволив виявити особливості морфологічної та семантичної мотивації градаційного значення дієслів в англійській мові. Градаційне ЛСВ може бути мотивоване, головним чином, коренем, тобто внутрішньою формою слова, яка відновлює початковий образ, що слугує основою для побудови градації. Градаційні значення також утворюються за допомогою афіксів, зокрема найбільш продуктивними є суфікси *-fy*, *-ize*, *-en* та префікси *in-*, *over-*, *de-*. До непродуктивних афіксів належать *a-*, *be-*, *ex-*, *-ish*. Регулярними є випадки, коли градаційне ЛСВ мотивоване і коренем, і афіксом.

Серед засобів утворення градації особливе місце належить метафорі, семантична мотивованість якої заснована на одному або декількох конкретних ознаках початкового значення і через них пов'язана зі всім змістом слова. Градаційний ЛСВ слова ґрунтується, головним чином, на потенційній, диференційній та ядерній семах, беручи витоки з першого ЛСВ слова. Семантичні зміни в слові супроводжуються розширенням значення ЛО, що зустрічається частіше, ніж звуження, при активізації та нейтралізації певних сем, а також зміною оцінного забарвлення градаційного компонента слова з позитивного на негативний чи навпаки.

Отже, градаційне значення виникає в результаті семантичних зрушень у структурі лексичного значення слова, що приводить до перебудови семантичної ієрархії і до виникнення градаційного ЛСВ, а зрештою – до семантичної еволюції лексичної системи мови.

В результаті дослідження окресленої теми були виявлені і подальші перспективи в роботі. Так, питання семантичного розвитку градаційних значень дієслів набувають цінності, оскільки саме послідовний процес еволюції градаційного компоненту в складі лексичного значення дієслова зумовлює об'єктивні причини виникнення та зміни градаційної семи.

Література:

1. Апресян Ю.Д. Лексическая семантика. Синонимические средства языка / Ю.Д. Апресян. – М. : Школа «Языки русской культуры», 1995. – 364 с.
2. Гак В.Г. Языковые преобразования / В.Г. Гак. – М. : Школа «Языки русской культуры», 1998. – 768 с.
3. Кирьян А.Д. Градация как способ организации лексико-семантической группы : дис. ... канд. филол. наук / А.Д. Кирьян. – М. : 1981. – 186 с.
4. Колесникова С.М. Функционально-семантическая категория градуальности в современном русском языке / С.М. Колесникова. – М. : Высшая школа, 2010. – 279 с.
5. Костусьяк Н.М. Категорія ступенів порівняння прикметників і прислівників / Н.М. Костусьяк. – Луцьк : Вежа, 2002. – 179 с.
6. Кустова Г.И. Когнитивные модели в семантической деривации и система производных значений / Г.И. Кустова // Вопросы языкознания, 2000. – № 4. – С. 85–109.
7. Марчук Л.М. Категорія градації в сучасній українській літературній мові : дис. ... доктор. филол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / Л.М. Марчук. – К. : 2008. – 368 с.

8. Подуфалова Т.В. Когнитивно-семантические та функциональные особенности градации в российской мове : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.02 «Российская мова» / Т.В. Подуфалова. – Харьков, 2007. – 20 с.
9. Попова З.Д., Стернин И.А. Лексическая система языка / З.Д. Попова, И.А. Стернин, М. : Либроком, 2011. – 172 с.
10. Потебня А.А. Мысль и язык [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://philologos.narod.ru/potebnja/poteb_lth.htm.
11. Стернин И.А. Лексическое значение слова в речи. – Воронеж : Воронеж. ун-т, 1985. – 170 с.
12. Халина Н.В. Категория градуальности в слове и тексте / Н.В. Халина. – Барнаул : Алт. ун-та, 1993. – 160 с.
13. Шведова Н.Ю. Русский язык: избранные работы / Н.Ю. Шведова. – М. : Языки славянских культур, 2005. – 640 с.
14. Шейгал Е.И. Градация в лексической семантике. – Куйбышев : Куйбыш. гос. пед. ин-та, 1990. – 95 с.
15. Шмелев Д.Н. Проблемы семантического анализа лексики (на материале русского языка) / Д. Н. Шмелев. – М. : Наука, 1973. – 280 с.
16. Bierwisch M. The semantics of gradation. In dimensional adjectives / M. Bierwisch, E. Lang. – Berlin : Springer-Verlag, 1989. – 261 p.
17. Bolinger D. Degree words / D. Bolinger. – The Hague. – Paris : Mouton, 1972. – 324 p.
18. Kennedy C., McNally L. Scale Structure, Degree Modification, and the Semantics of Gradable Predicates // Language, NY, 2005. – Vol.81. – № 2. – P. 345–381.
19. Osgood Ch.E., Suci G.J., Tannenbaum P.H. The measurement of meaning. – Urbana, Chicago and London : University of Illinois Press, 1987. – 347 p.
20. Sapir E. Gradience. A study in semantics // Philosophy of science. – 1994. – Vol. II. – № 2. – P. 65.
21. The Shorter Oxford English Dictionary / Editor A. Stevenson. – Oxford University Press, 2007.
22. Harper Douglas Online Etymological Dictionary of the English Language : [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.etymonline.com>.

Бердина О. А. Особенности семантической и морфологической мотивации градуального значения в английских глаголах

Аннотация. В статье на материале английских глаголов с градуальной семантикой определены особенности морфологической и семантической мотивации градуального значения. Установлены типы семантической деривации значения глагола с градационным компонентом в английском языке. Выявлено, что градуальное значение возникает в результате семантических изменений в структуре лексического значения слова.

Ключевые слова: градация, градуальный признак, мотивация, семантическая и морфологическая деривация.

Berdina O. Peculiarities of morphological and semantic motivation of gradual meaning in English verbs

Summary. This paper is focuses on gradation which is studied on the materials of verbs with gradual component. Peculiarities of semantic and morphological motivation of gradual meaning were established. Gradual meaning is occurred as the result of semantic changes in word structure.

Key words: gradation, gradual mark, motivation, semantic and morphological derivation.